

[Aksel Larsen.]

letsindighed har indbildt, at medlemskab i fællesmarkedet ville være sådan en slags himmerige. Alle partier, også venstre, ved jo, at isoleret dansk indtræden i fællesmarkedet ikke ville give landbruget bedre afsætningsvilkår, men dårligere.

Vort hovedmarked, det engelske, ville skrumpe ind, og markedsudsigterne i fællesmarkedslandene ville være alt andet end gode, da disse lande har selvforsyning som mål. Det eventyr, man har fostret om, at fællesmarkedslandene i givet fald ville opkræve 1.400 mill. kr. hos deres skatteydere og forære os dem som subsidier for landbrugseksporten til tredjeland, var jo kun et eventyr. Hvis fællesmarkedet var interesseret i dansk medlemskab, ville forhandlingerne sandsynligvis vare flere år, og med forhandlingernes indledning ville dansk landbrug risikere at gå glip af de fordele, det har nu, bl. a. i England og Sverige. Hertil kommer, at ved indtræden i fællesmarkedet — ja, jeg ved ikke, om dette virker på Landbrugsrådet — ville industrien, som har haft meget stor fordel af EFTA-samarbejdet, komme ud for vanskeligheder, som ikke blev mindre, hvis madvarepriserne i Danmark skulle sættes op på fællesmarkedsniveau; det ville jo igen forhøje produktionsomkostningerne. Hertil kommer, og det er jo nok det væsentlige, at vi ved dansk indtræden i fællesmarkedet ville miste dansk suverænitet over danske anliggender; der ville opstå alvorlig fare for store tyske jordkøb i Danmark o. s. v. Romtraktatens fællesmarked er ikke et sted, hvor Danmark hører hjemme.

Meget tyder imidlertid på, at her er et område, hvor regeringen har ændret politik. Ja, for i hvert fald til og med det såkaldte ambassadør møde i folketingets markedsudvalg den 18. august havde regering og folketing den anden markeds politik end den, statsministeren og markedsministeren tilsyneladende nu er talsmænd for. Siden 1963 har det været folketingets markeds politik, at vi nok skulle tilstræbe et stort europæisk markedsområde; men indtil det blev muligt, skulle Danmark forblive som loyalt medlem af EFTA og arbejde på at udbygge det nordiske økonomiske og handelspolitiske samarbejde med nordisk integration som mål. Vi skulle slet ikke foretage tilnærmel-

ser til, endside føre forhandlinger med fællesmarkedet om optagelse uden sammen med England og de nordiske lande. Regeringen havde underskrevet musketerløftet fra Londonmødet i EFTA og havde på ministermødet i Bergen i fjor forpligtet sig til ikke at tage noget initiativ uden forud at have orienteret EFTA-landene.

Det må unægtelig forbløffe, at to eller tre ministre med statsministeren i spidsen gennem deres udtalelser tager et dansk initiativ som det, vi nu kender. De har ikke forhandlet med folketinget. Om de har orienteret EFTA-landene, ved jeg ikke, men meget tyder på, at endogså Sveriges og Norges regeringer har måttet lade sig informere gennem aviserne. Lige frem fremende for det nordiske samarbejde kan det jo ikke siges at være.

Det lyder unægtelig flot, men ikke særlig diplomatisk, at den nybagte markedsminister — jeg støtter mig her på avisernes referater — i Bruxelles siger: nu giver vi England et års betænkningstid til, men så heller ikke mere. Det lyder, som om han sagde: hør, hvor vi gungrer. Det lyder også myndigt, når han siger: jeg garanterer, at inden et år forhandler de nordiske lande med fællesmarkedet. Hvem har givet markedsministeren fuldmagt til det?

Statsministeren kan henvise til, at han kun har talt om et skandinavisk eller nordisk initiativ. Det er rigtigt, men han fik jo omgående besked om de forhold, han så udmærket kendte i forvejen, at hverken Norge eller Sverige vil være med. Statsministeren salverede sig ikke, selv om han har skyndt sig at forsikre, at han ikke tænkte på isolerede danske forhandlinger. Han og alle andre vidste jo i forvejen, at fællesnordiske forhandlinger ville det ikke blive til. Han må ikke blive forbavset, hvis man nu i fællesmarkedet bliver meget kølig under eventuelle forhandlinger om vore handelsforhold og afsætning af danske landbrugsprodukter, og hvis man spørger: hvorfor kommer Danmark så ikke med den optagelsesansøgning, som jeres statsminister faktisk har bebudet?

Statsministeren har efter min opfattelse skaffet Danmark en rigtig dårlig forhandlingsposition såvel over for EFTA-landene som over for fællesmarkedet. Den er ikke blevet bedre af hans tale i Strasbourg,